

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ
TÜRKMER

2026 / Haziran Ayı Türk Dünyası Gündemi

 turkmer.sakarya.edu.tr

Türk Devletleri Teşkilatı - Azerbaycan - Kazakistan - Özbekistan -
Kırgızistan - KKTC - Macaristan - Türkmenistan

Azerbaycan Cumhuriyeti

Haziran Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

31. Bakü Enerji Forumu Bakü'de Düzenlendi

1-3 Haziran 2026 tarihlerinde düzenlenen Bakü Enerji Haftası kapsamında gerçekleştirilen 31. Bakü Enerji Forumu, 44 ülkeden 274 şirketin katılımıyla Bakü'de gerçekleştirildi. Türkiye, ABD, Birleşik Krallık, Almanya, Fransa, İtalya, Japonya, Çin, Kazakistan ve Birleşik Arap Emirlikleri başta olmak üzere çok sayıda ülkenin temsil edildiği forumda enerji güvenliği, yeşil enerji dönüşümü, dijitalleşme ve yapay zekâ teknolojileri ele alınırken, D-8 Üye Devletleri Enerji Bakanları 1. Toplantısı da gerçekleştirildi. Forum kapsamında BOTAŞ, SOCAR, TotalEnergies ve ADNOC arasında imzalanan anlaşmayla, Abşeron Sahası'ndan 2029 yılından itibaren 15 yıl boyunca Türkiye'ye toplam 33 milyar metreküp doğal gaz tedarik edilmesi kararlaştırıldı. Ayrıca etkinlik süresince enerji alanında iş birliğini geliştirmeye yönelik çeşitli mutabakat zabıtları (MoU) imzalanırken, B2B (Business To Business - İşletmeden İşletmeye) ve B2G (Business To Government - İşletmeden Hükümete) görüşmeleri gerçekleştirildi.

Azerbaycan-Belarus Ekonomik İş Birliği Komisyonu Minsk'te Toplandı

3 Haziran'da, Azerbaycan-Belarus Hükûmetlerarası Ticari ve Ekonomik İş Birliği Komisyonu'nun 16. Toplantısı Belarus'un başkenti Minsk'te gerçekleştirildi. Toplantıda ticaret, sanayi, ulaşıtırma ve tarım alanlarındaki iş birliği ele alınırken, Gence Otomobil Fabrikası ile Belarus arasındaki sanayi iş birliği ve Ağdam'da yürütölen Kızıl Kengerli tarım yerleşkesi projesi değeriendirildi. Toplantı sonunda ekonomik iş birliğinin geliştirilmesine yönelik çeşitli belgeler imzalanırken, Komisyonun 17. toplantısının 2027 yılında Bakü'de düzenlenmesi kararlaşıtırıldı.

Dünya Çevre Günü Etkinlikleri Bakü'de Düzenlendi

5 Haziran'da, Dünya Çevre Günü'nün küresel resmî kutlamaları Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de gerçekleştirildi. Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) öncülüğünde düzenlenen etkinlikte sürdürülebilir kalkınma, iklim değişikliğiyle mücadele ve çevrenin korunmasına yönelik uluslararası iş birliği konuları ele alındı. Farklı ülkelerden hükümet temsilcileri, uluslararası kuruluşlar ve uzmanların katıldığı programda çevre politikaları, döngüsel ekonomi ve çevresel sürdürülebilirlik alanındaki güncel gelişmeler değerlendirildi.

Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan Dışışleri Bakanlarından İstanbul Bildirisi

8 Haziran'da, Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan Dışışleri Bakanlarının İstanbul'da gerçekleştirdiği 10. Üçlü Toplantı'nın ardından İstanbul Bildirisi kabul edildi. Bildiride, üç ülke arasındaki stratejik ortaklığın güçlendirilmesi, bölgesel barış ve istikrarın desteklenmesi, enerji arz güvenliği, ulaştırma ve bağlantısallık projelerinin geliştirilmesi ile Orta Koridor'un etkinliğinin artırılması konularında iş birliği vurgulandı. Taraflar ayrıca Güney Kafkasya'da kalıcı barışın tesisine yönelik çabaların desteklenmesi ve bölgesel refahın artırılması yönündeki ortak kararlılıklarını yineledi.

Ermenistan Seçimlerinin Ardından Bölgesel Barış Sürecine İlişkin Açıklamalar

11 Haziran'da, Ermenistan'da yapılan parlamento seçimlerini Başbakan Nikol Paşinyan liderliğindeki Sivil Sözleşme Partisi kazandı. Seçimlerin ardından Paşinyan, yeni dönemde anayasa reformuna öncelik vereceklerini ve barış sürecini sürdüreceklerini açıkladı.

Azerbaycan Dışişleri Bakanı Ceyhun Bayramov, seçim kampanyasında barış süreciyle bağdaşmayan söylemlerin öne çıktığını belirterek kalıcı barış için Ermenistan'ın gerekli anayasal ve siyasi adımları atmasının önemine dikkat çekti.

Türkiye Dışişleri Bakanlığı ise seçimlerin barışçıl bir ortamda tamamlanmasını memnuniyetle karşıladığını belirterek normalleşme sürecinin ilerletilmesine yönelik desteğini yineledi.

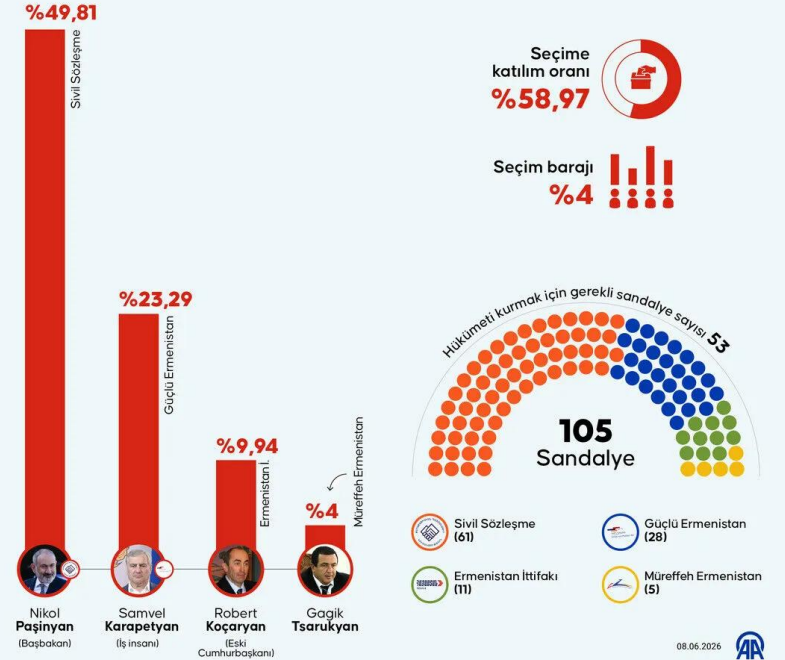
Rusya Dışişleri Bakanlığı, seçim sürecinin Batı'nın müdahalesi ve muhalefete yönelik baskılar altında gerçekleştiğini öne sürerken, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki barış sürecine desteğini yineledi.

ABD Başkanı Donald Trump da Paşinyan'ı seçim başarısı dolayısıyla tebrik ederek Güney Kafkasya'da barış ve istikrarın güçlendirilmesine yönelik iş birliğine hazır olduklarını ifade etti.

Ermenistan'daki parlamento seçimleri sonucu

Başbakan Paşinyan'ın Sivil Sözleşme Partisi, parlamentoda tek başına çoğunluğu sağladı

İlham Aliyev: Ermeni işgalcilerin yaptıklarını hiçbir zaman unutmayacağız

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, 18 Haziran'da Bakü'de düzenlenen İslam Kalkınma Bankası (IKB) Grubu yıllık toplantısında yaptığı açıklamada, Karabağ'ın işgali döneminde gerçekleştirilen savaş suçlarını uluslararası kamuoyunun gündemine taşıdı. Aliyev, bölgedeki sistematik yıkım faaliyetleri kapsamında 65 caminin tahrip edildiğini ve ibadethanelerin amacına aykırı şekilde kullanılarak büyük bir kültürel skandala imza atıldığını vurguladı. Cumhurbaşkanı, işgal güçlerinin gerçekleştirdiği bu eylemlerin hafızalardan silinmeyeceğini net bir şekilde ifade etti.

Dış Politika İşleri Daire Başkanı Hikmet Hacıyev ise 1988-1994 yılları arasında yaşanan 1. Karabağ Savaşı'nın insani bilançosuna dair güncel verileri paylaştı. Savaşın üzerinden 30 yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen, günümüzde hâlâ 4 bin 9 Azerbaycan vatandaşının kayıp statüsünde olduğunu bildirdi.

Azerbaycan ve Türkmenistan Liderleri Bakü'de Görüştü

22 Haziran'da Bakü'de gerçekleştirilen görüşmede, Azerbaycan ile Türkmenistan arasındaki ikili ilişkiler ile enerji ve ulaştırma alanlarındaki iş birliği ele alındı. Cumhurbaşkanı Aliyev, iki ülkenin bu alanlarda bölgesel ve küresel ölçekte önemli bir konuma sahip olduğunu ifade etti. Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhammedov ise Azerbaycan'ın Türkmenistan'ın tarafsızlık politikası ile BM, İslam İş Birliği Teşkilatı (İİT), Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) gibi uluslararası platformlardaki tutumuna verdiği destekten dolayı teşekkür etti. Görüşmede ayrıca, Fuzuli'de Türkmenistan tarafından inşa edilen cami iki ülke arasındaki iş birliğinin bir rneği olarak değerlendirildi. Ziyaret kapsamında liderler karşılıklı olarak Ahal Teke ve Karabağ cinsi atlar hediye etti.

Azerbaycan'da, İslam İşbirliği Teşkilatı Parlamento Birliği'nin 20. Konferansı Gerçekleştirildi

23-24 Haziran tarihlerinde Bakü'de, Azerbaycan Milli Meclisi Başkanı Sahibe Gafarova'nın ev sahipliğinde düzenlenen konferansa çok sayıda İslam ülkesinden parlamento başkanı ve üst düzey yetkili katıldı. Toplantıda, İslam İş Birliği Teşkilatı Parlamenter Birliği (İSİPAB) Dönem Başkanlığı Endonezya'dan Azerbaycan'a devredildi. Gafarova, Azerbaycan'ın Müslüman ülkelerle ikili ve çok taraflı ilişkilerin geliştirilmesini dış politikasının öncelikleri arasında gördüğünü belirtti. Ayrıca, Azerbaycan'ın Filistin meselesinde başkenti Doğu Kudüs olan iki devletli çözüm yaklaşımını desteklediğini ve Filistin'e yönelik insani yardımlarını sürdüreceğini ifade etti.

Kazakistan Cumhuriyeti

Haziran Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Ortak Türk Alfabeti Komisyonu Toplantısı

15 Haziran'da Kazakistan'ın başkenti Astana'da, Türk Akademisi ile Türk Dil Kurumu iş birliğinde düzenlenen Ortak Türk Alfabeti Komisyonu'nun 4. toplantısı gerçekleştirildi ve Ortak Türk Alfabeti'nin kullanımına yönelik kılavuz ilkeler ele alındı.

Toplantıda ayrıca, Ortak Türk Alfabeti temel alınarak hazırlanan tavsiye niteliğindeki Kazak ve Kırgız alfabe varyantlarının onaylanmasına karar verildi. Hazırlanacak kılavuzun, alfabenin tüm Türk dünyasında uyumlu ve ortak bir yaklaşımla uygulanmasına rehberlik etmesi hedefleniyor.

Kazakistan ve Özbekistan'dan Sınıraşan Su Kaynaklarının Ortak Yönetimine Yönelik Anlaşma

17 Haziran'da Kazakistan ile Özbekistan arasında sınıraşan su kaynaklarının ortak kullanımına ilişkin anlaşma, Kazakistan Meclisi tarafından onaylanarak resmiyet kazandı.

Anlaşma kapsamında su kaynaklarının ortak yönetimi, verimli ve sürdürülebilir kullanımı, su akışının izlenmesine yönelik otomatik sistemlerin kurulması ve ortak yönetim komisyonunun oluşturulması öngörülmektedir. Tarafların ayrıca su tasarrufunun artırılması, ortak tesislerin modernizasyonu ve doğal ile insan kaynaklı afet risklerinin azaltılmasına yönelik iş birliğini geliştirmesi hedefleniyor.

Kazakistan ve İran Ulaştırma ve Lojistik İş Birliğini Derinleştiriyor

Kazakistan ile İran arasında 16 Haziran'da gerçekleştirilen görüşmelerde, Kuzey-Güney Uluslararası Ulaştırma Koridoru'nun geliştirilmesi, liman altyapısının güçlendirilmesi ve ulaştırma-lojistik iş birliğinin artırılması konuları ele alındı.

Taraflar, koridorun daha etkin kullanılması amacıyla ulaştırma altyapısının modernizasyonuna yönelik ortak bir yol haritası hazırlanmasını önerdi. Görüşmelerde ayrıca, ticaret hacminin artırılması, bölgesel demiryolu iş birliklerinin güçlendirilmesi ve liman yatırımlarının geliştirilmesi yönünde karşılıklı irade vurgulanırken, İran'ın Bender Abbas Limanı ile Kazakistan'ın Aktau Limanı ve Kurık Limanı arasında lojistik iş birliğinin genişletilmesine yönelik adımlar değerlendirildi.

Kazakistan ve AB Arasında Dört Yeni Anlaşma İmzalandı

Kazakistan ile Avrupa Birliği (AB) arasında 23 Haziran tarihinde ulaştırma, altyapı, sanayi ve havacılık alanlarını kapsayan dört yeni anlaşma imzalandı.

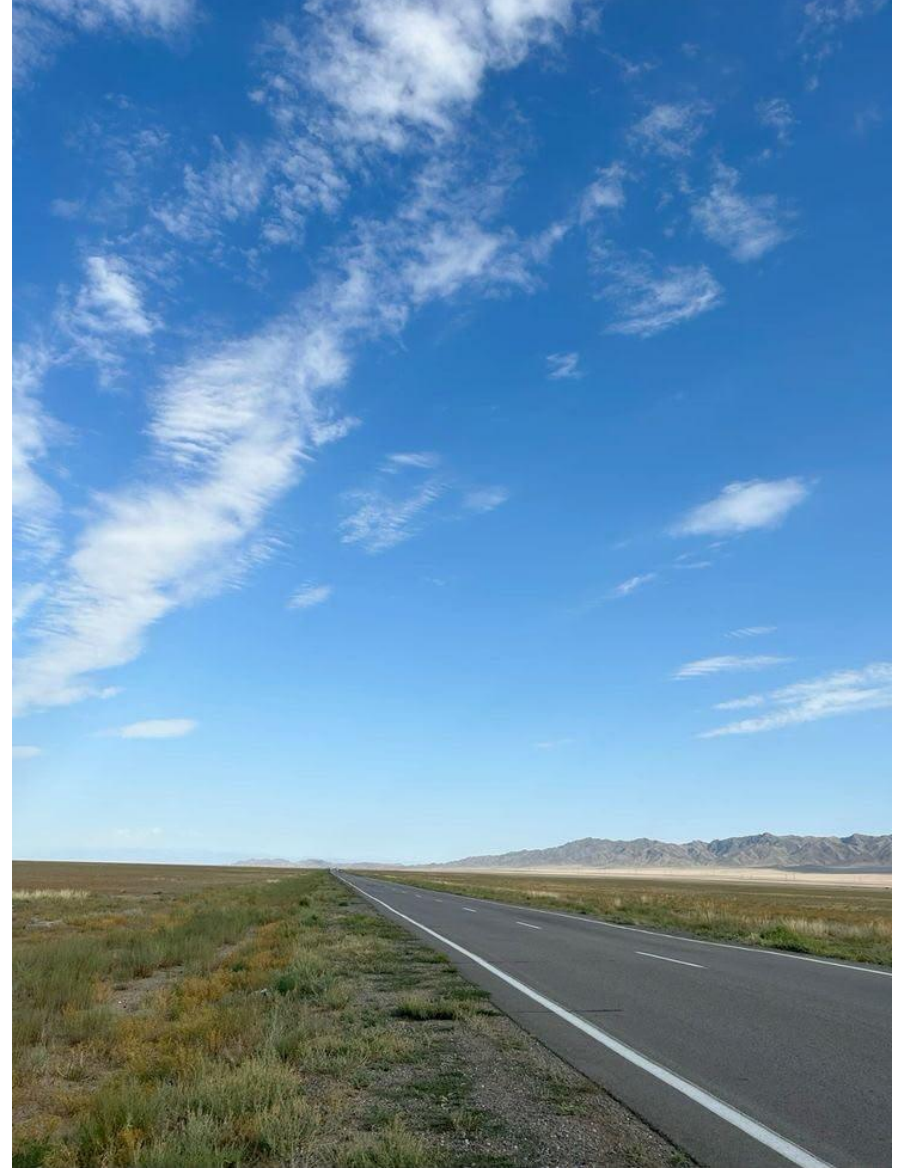
Anlaşmalar kapsamında Trans-Hazar Uluslararası Taşımacılık Koridoru (Orta Koridor) için 150 milyon avroluk finansman desteği sağlanırken, hava trafik haklarının geliştirilmesi, kritik hammaddelerin araştırılmasına yönelik laboratuvar kurulması ve Air Astana'nın Airbus'tan 50 uçak alımına ilişkin anlaşma da hayata geçirildi. Söz konusu adımların, Kazakistan ile AB arasındaki stratejik ve ekonomik iş birliğini daha da güçlendirmesi hedefleniyor.

EBRD'den Kazakistan'ın Stratejik Kara Yolu Projesine 230 Milyon Avroluk Destek

24 Haziran tarihinde yayınlanan habere göre: Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Kazakistan'ın batısındaki stratejik kara yolu projesinin tamamlanması için 230 milyon avroya kadar finansman sağlayacağını açıkladı.

Destek kapsamında, Aktöbe-Ulgaysın arasındaki 234 kilometrelik yol kesiminin modernize edilerek yüksek standartlı çift taşıt yollu otoyola dönüştürülmesi hedefleniyor. Projenin, Kazakistan'ın Trans-Hazar Uluslararası Ulaştırma Koridoru (Orta Koridor) üzerindeki stratejik konumunu güçlendirmesi, yük ve yolcu taşımacılığında verimliliği artırması ve akıllı ulaşım teknolojileriyle kara yolu altyapısının dijital dönüşümüne katkı sağlaması bekleniyor.

Kazakistan ve Kırgızistan İnsan Hakları Alanındaki İş Birliğini Güçlendiriyor

25 Haziran tarihinde yayınlanan habere göre; Kırgızistan ile Kazakistan, vatandaş haklarının korunmasına yönelik iş birliğini güçlendirmek amacıyla mevcut mutabakat zaptını güncelledi. Yeni protokol kapsamında, hak ihlallerine ilişkin bilgi paylaşımının hızlandırılması, mağduriyetlerin giderilmesi için karşılıklı destek sağlanması ve ortak denetim ile izleme mekanizmalarının geliştirilmesi kararlaştırıldı.

Düzenlemenin, özellikle sınır ötesi insan hakları konularında iki ülke arasındaki kurumsal koordinasyonu artırması hedefleniyor.

Kazakistan Ekonomisi İlk Kez 300 Milyar Doları Aştı

30 Haziran'da Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Astana'da düzenlenen Parlamento oturumunda, Kazakistan ekonomisinin ilk kez 300 milyar ABD dolarını aştığını ve 2025 yılında yüzde 6,5 büyüme kaydettiğini açıkladı.

Kişi başına düşen milli gelirin 15 bin dolara ulaştığını belirten Tokayev, önümüzdeki iki yılda 200'den fazla yeni üretim tesisinin faaliyete geçirileceğini ifade etti. Oturumda ayrıca anayasal düzenlemeler kapsamında tek meclisli parlamento sistemine geçişi öngören yasal değişiklikler kabul edildi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC)

Haziran Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Erhürman'dan Holguín Açıklaması

9 Haziran'da KKTC Cumhurbaşkanı Tufan Erhürman, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri'nin Kişisel Temsilcisi María Ángela Holguín'in Kıbrıs'ta yürüttüğü temasların yalnızca yeni geçiş kapılarıyla ilgili olmadığını söyledi. Erhürman, görüşmelerin Kıbrıs meselesinin temel siyasi boyutlarını da kapsadığını belirterek, taraflar arasında diplomatik temasların sürdüğünü ifade etti.

Sürecin henüz resmi müzakereler anlamına gelmediğini belirten Erhürman, buna rağmen temasların ilerleyen dönemde çözüm sürecine katkı sağlayabilecek nitelikte olduğunu dile getirdi.

Erdoğan'dan Doğu Akdeniz Mesajı

11 Haziran'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Doğu Akdeniz'de Türkiye ve Kıbrıs Türk halkının haklarını hedef alan girişimlere karşı gerekli tüm adımların atılacağını belirtti. Türkiye'nin bölgedeki hak ve menfaatlerinden taviz vermeyeceğini vurgulayan Erdoğan, Doğu Akdeniz'de barış ve istikrardan yana olduklarını ancak tek taraflı adımlara sessiz kalmayacaklarını ifade etti.

Açıklamada, Türkiye'nin garantörlük sorumluluğu kapsamında KKTC'nin güvenliğini ve haklarını korumaya devam edeceği mesajı verildi.

KKTC CONIFA Şampiyonu Oldu

12 Haziran'da KKTC Başbakanı Ünal Üstel, CONIFA EURO 2026 Şampiyonu olan KKTC A Milli Futbol Takımı'nı kabul ederek sporcuları ve teknik heyeti tebrik etti. Üstel, elde edilen başarının yalnızca sportif açıdan değil, Kıbrıs Türk halkının uluslararası platformlarda temsil edilmesi bakımından da büyük önem taşıdığını ifade etti. "Özlediğimiz başarı geldi." diyen Üstel, hükümetin spora ve gençlere verdiği desteğin süreceğini belirtti. Milli takım ise şampiyonluğu Kıbrıs Türk halkına armağan ettiklerini ifade etti.

CONIFA (Bağımsız Futbol Federasyonları Birliği), farklı sebeplerden dolayı uluslararası siyasette tanınmayan ülkeler için olan bir futbol federasyonudur.

Üstel: İki Devletli Çözüm Vurgusu

17 Haziran'da Üstel, Kıbrıs sorununun çözümüne ilişkin açıklamasında, KKTC'nin iki devletli çözüm politikasını kararlılıkla sürdürdüğünü ifade etti. Türkiye ile tam bir görüş birliği içerisinde hareket ettiklerini belirten Üstel, egemen eşitlik ve eşit uluslararası statünün kabul edilmeden yeni bir müzakere sürecinin başlamasının mümkün olmadığını söyledi.

Üstel, geçmişte federasyon temelinde yürütülen görüşmelerin sonuç vermediğini hatırlatarak, mevcut şartlarda iki devletli çözüm modelinin en gerçekçi seçenek olduğunu dile getirdi.

Üstel'den AP Türkiye Raporuna Tepki

23 Haziran'da Üstel, Avrupa Parlamentosu (AP) tarafından kabul edilen 2025 Yılı Türkiye Raporu'na tepki göstererek, raporun Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki meşru hak ve çıkarlarını zayıflatamayacağını ifade etti. Üstel, raporun siyasi saiklerle hazırlandığını belirterek, Kıbrıs Türk halkının egemen eşitliği ve eşit uluslararası statü temelindeki haklarının göz ardı edildiğini söyledi.

Türkiye'nin etkin ve fiili garantörlüğünün Kıbrıs Türk halkının güvenliğinin temel güvencesi olduğunu vurgulayan Üstel, KKTC'nin Türkiye ile tam uyum içerisinde iki devletli çözüm siyasetini kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğini belirtti. Ayrıca, Kıbrıs Türk halkının iradesini ve egemenlik hakkını yok sayan hiçbir yaklaşımın başarı şansının bulunmadığını ifade ederek, devletin egemenliğinden ve halkın meşru haklarından geri adım atılmayacağını vurguladı.

MSB: KKTC'nin Güvenliği Türkiye'nin Güvenliğidir

25 Haziran'da Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı, Kıbrıs meselesine ilişkin yaptığı açıklamada, Kıbrıs Türk halkının egemen eşitliği ve eşit uluslararası statüsünü yok sayan hiçbir girişimin kabul edilmeyeceğini vurguladı. Bakanlık, Türkiye'nin garantör devlet olarak Kıbrıs Türk halkının haklarını ve güvenliğini korumaya devam edeceğini belirtti.

Açıklamada, “KKTC'nin güvenliği Türkiye'nin güvenliğidir” ifadesine yer verilerek, Doğu Akdeniz'de barış ve istikrarın korunmasının önemine dikkat çekildi. Ayrıca çözüm arayışlarının ancak Kıbrıs Türk halkının meşru haklarının gözetildiği bir zeminde sürdürülebileceği ifade edildi.

Kırgız Cumhuriyeti

Haziran Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Kırgızistan'ın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Geçici Üyeliği

4 Haziran tarihli habere göre Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda gerçekleştirilen oylama sonucunda Kırgızistan, 191 üye ülkenin 142'sinin desteğini alarak 2027-2028 dönemi için BM Güvenlik Konseyi (BMGK) geçici üyeliğine seçilmiştir. Cogorku Keneş (Millet Meclisi) Başkanı Marlen Mamataliev tarafından yapılan açıklamada, söz konusu gelişmenin ülkenin uluslararası alandaki görünürlüğüne artıracak ve proaktif dış politika stratejilerinin bir sonucu olduğu ifade edilmiştir.

1 Ocak 2027 tarihi itibarıyla resmi olarak başlayacak olan bu görev süresi, Bişkek yönetiminin küresel ve bölgesel ölçekteki diplomatik süreçlerde doğrudan temsil edilmesine olanak tanıyacaktır.

Proaktif dış politika, devletlerin küresel veya bölgesel olayları sadece bir kriz anında tepki vermek (reaktif) yerine, olayları önceden öngörüp inisiyatif olarak kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirme stratejisidir.

Kırgızistan ve Gürcistan İlişkilerinde Üst Düzey Diplomatik Temaslar

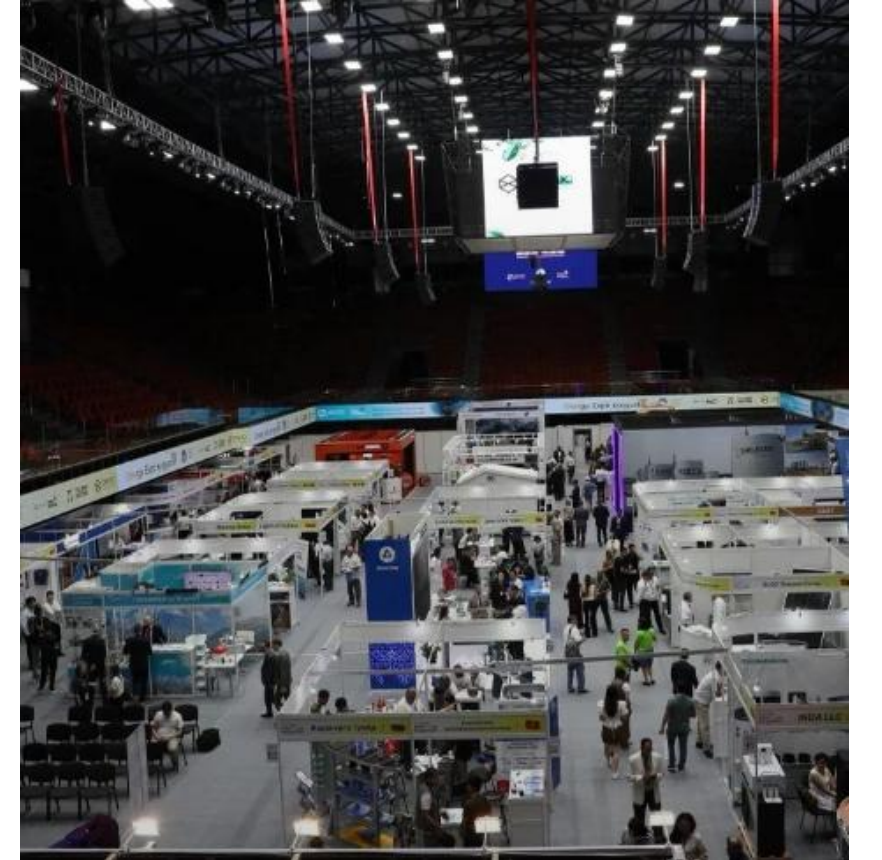

11-12 Haziran tarihlerinde Gürcistan Başbakanı Irakli Kobahidze, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov'un daveti üzerine Bişkek'e ilk resmi ziyaretini gerçekleştirmiştir.

Eski Kırgızistan Büyükelçisi Kayrat Osmonaliev tarafından yapılan değerlendirmelerde, iki ülke arasında 1992 yılında tesis edilen diplomatik ilişkiler tarihinde bu ziyaretin, en üst düzey kurumsal temsiliyet niteliği taşıdığı ifade edilmiştir. Ziyaret, 1997 yılında imzalanan ve ikili iş birliğinin ana hukuki zeminini oluşturan Dostluk ve İş Birliği Anlaşması'nın güncel diplomatik dinamiklerle tahkim edilmesi açısından stratejik bir önem taşımaktadır.

Kırgızistan-Şangay İşbirliği Örgütü 2026 Enerji Fuarı

18 Haziran tarihli habere göre Bişkek'te, Kırgız Cumhuriyeti Enerji Bakanlığı organizasyonunda "Uluslararası Enerji Fuarı Kırgızistan – Şangay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) 2026" sektörel sergi ve forum faaliyeti başlatılmıştır. Kırgızistan'ın ŞİÖ Dönem Başkanlığı takvimi çerçevesinde icra edilen bu uluslararası etkinlik; ev sahibi Kırgızistan'ın yanı sıra Çin, Rusya, Hindistan, Belarus, Türkiye ve Vietnam'dan 40'in üzerinde büyük ölçekli enerji şirketini, teknoloji üreticisini ve yatırımcı kuruluşu tek bir kurumsal platformda bir araya getirmiştir.

Kırgızistan-Özbekistan Sınır Mutabakatı

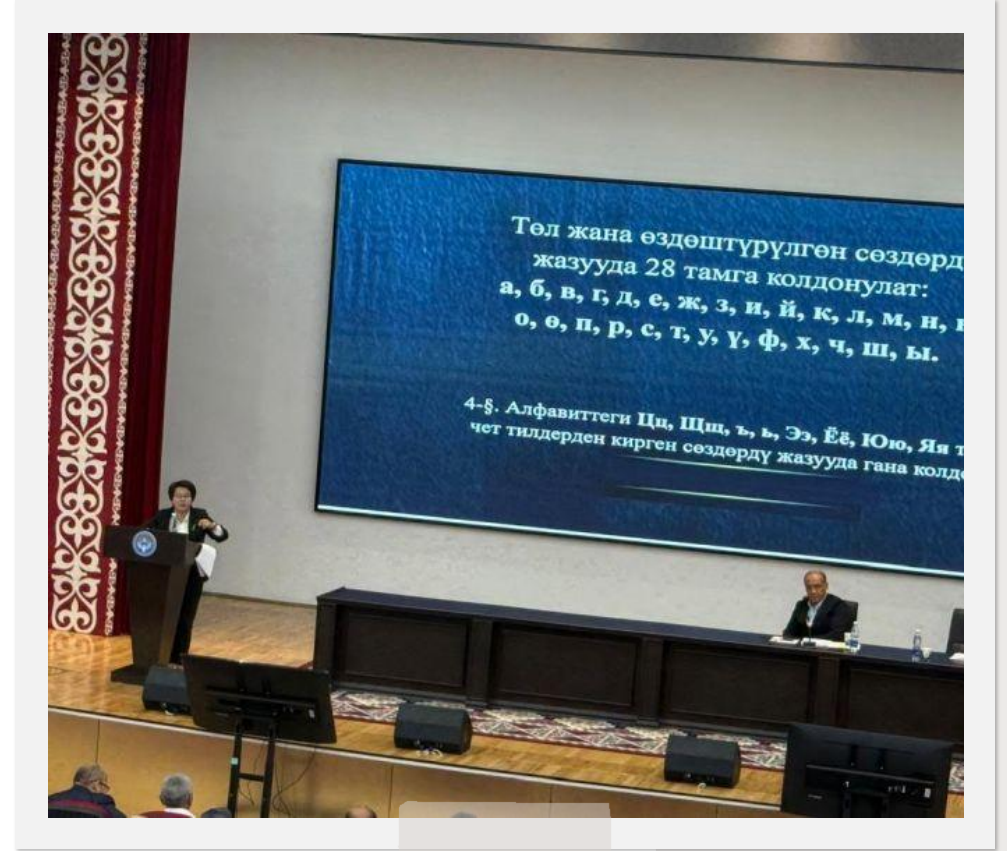

23 Haziran tarihinde Cumhurbaşkanlığı Basın Sözcüsü Askat Alagözov tarafından yapılan açıklamaya göre, Kırgız Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti arasında yürütülen devlet sınırlarının belirlenmesi ve toprak takası çalışmaları kapsamında yeni bir mutabakata varılmıştır. Bu doğrultuda, daha önce Özbekistan'ın Fergana bölgesine bağlı olan ve etnik Kırgız nüfusun yoğunlukta yaşadığı Çongara ve Taş-Töbö yerleşim yerleri, yaklaşık 2.500 sakiniyle birlikte resmen Kırgızistan sınırlarına dahil edilmiştir. Söz konusu bölgelerde ivedilikle idari kayıt işlemlerinin başlatılacağı ve bölge halkına Kırgızistan vatandaşlığı verileceği bildirilmiştir.

Kırgız Türkçesi İmlâ Kurallarının Standartlaşması ve Dil Politikaları Reformu Müzakereleri

25 Haziran tarihinde Bişkek'te, Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığına bağlı Ulusal Devlet Dili ve Dil Politikası Komisyonu ile Ulusal Bilimler Akademisi (NHA) Dilbilim Enstitüsü koordinesinde, “Kırgızca Yazım Kuralları: Mevcut Durum ve İyileştirme Konuları” başlıklı bilimsel konferans icra edilmiştir. Söz konusu akademik oturumda, mevcut imlâ normlarının modern dil gereksinimleri ve fonetik yapı doğrultusunda yeniden düzenlenmesi ile yazı sisteminin kurumsal altyapısı ele alınmıştır. Tarihsel perspektifte ise İşenalı Arabayev ve Kasım Tınıstanov tarafından dilin özgün fonem yapısı dikkate alınarak oluşturulan 28 harfli ilk kurumsal alfabe modeline atıfta bulunulmuştur.

Üst düzey bürokrat ve akademisyenlerin katılım sağladığı platformda; iyotlu (yotlaştırılmış) seslerin ve “э” vokalinin kullanım standartları üzerine farklı dilbilimsel yaklaşımlar tartışılmıştır. Bu kurumsal faaliyet; Kırgız Türkçesinin morfolojik ve fonetik yapısının korunmasını, resmi ve akademik yazışma standartlarının yükseltilmesini ve Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) coğrafyasındaki genel dil politikaları entegrasyonuna uyumlu bir edebi dil zemini hazırlanmasını amaçlamaktadır.

Macaristan Cumhuriyeti

Haziran Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Türk Devletleri Teşkilatı Üyeleri Merkez Bankaları Toplantısı

4 Haziran'da "Türk Devletleri Teşkilatı Üyeleri Merkez (Ulusal) Bankaları Toplantısı" Azerbaycan'da gerçekleştirildi. Toplantıya Macaristan Ulusal Bankası (MNB) Başkanı Mihály Varga katıldı. Toplantıda MNB ile Azerbaycan Merkez Bankası, iş birliği ve kurumlar arası bilgi aktarımına yönelik bir antlaşma imzaladı.

Toplantıdan sonra Varga, açık ve küçük ekonomili ülkeler arası iş birliğinin özellikle değişen dünya koşullarına ve enerji pahalılığına karşı önemini vurguladı.

Macar Petrol Şirketi Azerbaycan'da Üretime Başladı

6 Haziran'da Macar petrol şirketi MOL Group ve ortakları, Azerbaycan'daki Azer-Çırac-Güneşli (ACG) sahasında ilk ticari doğal gaz üretimine başladı. Açılan kuyu hem üretim sağlayacak hem de rezerv büyüklüğünü ölçecek verileri toplayacak.

Bu hamleyle MOL; SOCAR (Azerbaycan petrol şirketi) ve BP'nin (İngiliz petrol şirketi) ardından sahanın üçüncü büyük ortağı konumuna yükseldi.

MOL, 2020'de ACG ve Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) hatlarından hisse alarak pazara girmiş, Aralık 2025'te ise SOCAR ile yeni bir arama-geliştirme anlaşması imzalamıştı. MOL şu anda 10 ülkede arama, 8 ülkede üretim yapmaktadır. Bu doğrultuda son dönemde KazMunayGas (Kazak petrol şirketi), SOCAR, Türkiye Petrolleri ve Libya Ulusal Petrol Şirketi (NOC) ile yeni stratejik ortaklıklar kuruldu.

Macaristan Dondurulan AB Fonları İçin Planını Sundu

10 Haziran'da Macar hükümeti, daha önce dondurulan 16,4 milyar Euro'luk Avrupa Birliği (AB) fonunu alabilmek için "İyileşme ve Dayanıklılık Planı"nı AB'nin yürütme kolu olan Avrupa Komisyonu'na (AK) sundu.

Hükümetin sunduğu düzenlemeler arasında sivil toplum derneklerinin yönetiminin değiştirilmesi ve mal varlığı beyanı kurallarını ihlal eden kamu görevlilerine hapis cezası getirilmesi gibi iyileştirmeler bulunmaktadır.

AB'nin yasama organlarından biri olan Avrupa Parlamentosu'nun (AP) Bütçe Kontrol Komitesi, 14 Temmuz'da fonların serbest bırakılması kararını incelemek üzere AK üyeleri ile toplantı gerçekleştirecek.

Orban Tekrar Fidesz'in Genel Başkanı Olarak Seçildi

13 Haziran'da eski Macaristan Başbakanı Viktor Orbán, seçimleri kaybetmiş olmasına rağmen partisi Fidesz tarafından tekrar genel başkan seçildi.

792 delegenin 8 tanesi oy kullanmazken kalan delegelerin tümü Orbán'ın tekrar partinin başına geçmesi yönünde oy kullandı.

Orbán, partinin tekrar organize olacağını ve hatalarını düzelteceğini belirtti.

Orbán'ın Tekrar Başbakan Olması İmkansız Hale Getirildi

16 Haziran'da Macar Meclisi, başbakanlık görevinin en fazla sekiz yıla sınırlandırılmasını öngören anayasa değişikliği kabul edildi. Geriye dönük uygulanacak şekilde tasarlanan düzenleme, 1990'dan sonra görev yapan tüm başbakanlar için geçerli hale getirildi.

Bu kararla eski Macaristan Başbakanı Viktor Orbán'ın yeniden başbakan olması anayasal olarak imkânsız oldu.

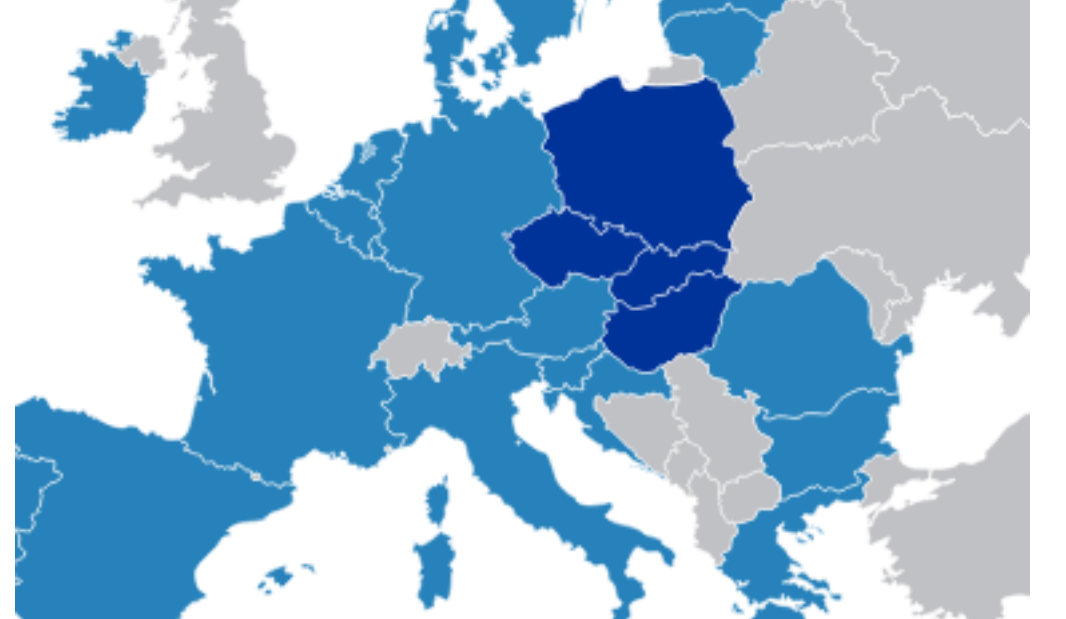
Orbán sosyal medya hesabında, "Orbán Kanunu kabul edilmiş. En önemli sorun buymuş... Bir şeye ihtiyacınız olursa buralardayım." dedi.

V4 Tekrar Toplandı

2022'de Rusya'nın Ukrayna'ya karşı başlattığı işgal sonucu Vişegrad Grubu'nun (V4) aktiviteleri durmuştu. Bunun temel nedeni, eski Macaristan Başbakanı Viktor Orbán ile Slovakya'nın Rusya yanlısı bir politika izlemesi; Çekya ve Polonya'nın ise Ukrayna yanlısı bir politika benimsemesiydi.

İki yıl sonra ilk kez 23 Haziran'da V4'ün başbakanları Macaristan'da buluştu. Zirvede dört ülke arasında yüksek hızlı tren inşası ile başkentleri birbirine bağlama planlandı. Ayrıca yasadışı göç, tarım politikaları ve enerji güvenliği konuları da gündeme taşındı.

1991 yılında kurulan V4; Macaristan, Polonya, Çekya ve Slovakya'yı siyasi, ekonomik ve güvenlik konularında bir araya getiren bölgesel bir ittifaktır. Tarihsel kökenleri 1335'teki Visegrád Kongresi'ne dayanmaktadır.

Arındırıcı Ateş Operasyonu

22 Haziran'da Magyar, mecliste yaptığı konuşmada “Arındırıcı Ateş Operasyonu” adlı planını sundu. Plan; devlet kurumlarındaki yozlaşmanın giderilmesi, bir yolsuzlukla mücadele kurumu kurulması ve yeni anayasa hazırlanmasını öngörüyor. Planın ana amaçlarından biri Orbán dönemi AB tarafından dondurulan fonların yeniden serbest bırakılması.

Magyar ayrıca yaptığı konuşmada Macaristan Cumhurbaşkanı Tamás Sulyok'u görevden almak için bir anayasa değişikliği yapılabileceğini de belirtti. Magyar, geçtiğimiz ay Sulyok'u istifaya çağırmıştı fakat Sulyok bu teklifi kabul etmemişti. Magyar'a göre Orbán tarafından atanmış olan Sulyok, Macar demokrasisi önünde bir engel niteliğinde.

Eylül ayında halkın katılımıyla yeni bir anayasa tasarlama süreci başlayacak ve bu süreç referanduma sunulacak.

Budapeşte'de Onur Yürüyüşü Gerçekleştirildi

24 Haziran'da "Onur Ayı" adına LGBTQ+ hakları için Budapeşte'de yürüyüş, hükümetin izniyle gerçekleştirildi. Magyar, yürüyüşü desteklediklerini belirtti.

2025 yılında Orban hükümeti söz konusu yürüyüşü yasaklamıştı. Bunun sonucu, protesto olarak Macar tarihinin en büyük onur yürüyüşü gerçekleşmişti.

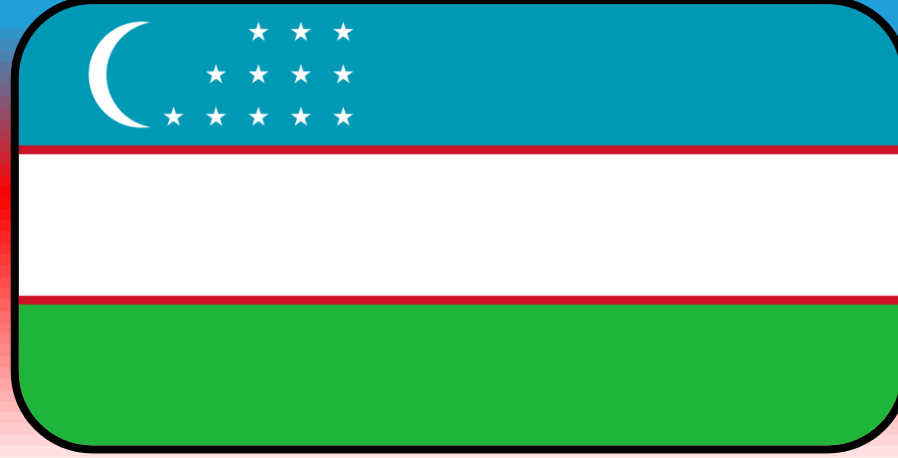

Ukrayna'nın AB Üyeliğine Karşı Olan Veto Kaldırıldı

29 Haziran'da Magyar, Ukrayna'nın AB üyeliğine yönelik vetoyu kaldırdı. Fakat Ukrayna'nın Macar azınlığa yönelik haklar konusunda gelişim sağlamadan daha fazla adım atmayacaklarını belirtti. Aynı zamanda AB'nin Batı Balkanlar'ın ve Moldova'nın teşkilata üyeliklerinde daha adil olmasını ve iç politika kararlarına karşı daha az baskı yapması gerektiğinin altını çizdi.

Magyar ayrıca yapılan anketlerde Macar halkının Ukrayna'nın AB üyeliğini istemediğini belirtti. Fakat bunun Orbán dönemi yanlı medyanın bir sonucu olduğunu da vurguladı.

Özbekistan Cumhuriyeti

Haziran Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Şevket Mirziyoyev Hong Kong Heyeti ile Görüşme Gerçekleştirdi

4 Haziran'da, Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Hong Kong heyetini kabul etti. Görüşmede, Özbekistan ve Hong Kong arasında karşılıklı olarak vizesiz rejimin uygulanması, doğrudan havayolu seferleri ve uygun konsolosluk hizmetlerin başlatılması, karşılıklı projeleri koordine edecek Ortak İş Konseyinin kurulması ve özel bir yol haritasının kabul edilmesi gibi konularda anlaşmaya varıldı. Ayrıca Özbekistan, Hong Kong ile ekonomik ve sanayi işbirliğini genişletme çerçevesinde, yapay zeka, yeşil ekonomi ve modern eğitim sistemi öncelikli olmak üzere iş birliği alanlarında projeler geliştirileceğini belirtti.

Hatay'da Özbekistan Mahallesi Açıldı

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan depremlerde büyük yıkıma uğrayan Türkiye Cumhuriyeti'nin Hatay şehrinin Arsuz ilçesinde, 13 Haziran'da Özbekistan Mahallesi'nin açılış töreni gerçekleştirildi. Şevket Mirziyoyev'in ismi bulvara verilirken Özbekistan'ın başkenti olan Taşkent ile kültürel şehri Semerkant'ın ismi de caddelerde yaşatılacak. Camiye "Buhara" ismi verilirken park ise "Özbekistan Cumhuriyeti Kardeşlik Parkı" olarak hizmet vereceği belirtildi.

Arnavutluk Cumhurbaşkanı Özbekistan'a Resmi Bir Ziyaret Gerçekleştirdi

16 Haziran'da Arnavutluk Cumhurbaşkanı Bajram Begaj, Mirziyoyev'in daveti üzerine Özbekistan'a geldi. Ziyaret kapsamında Taşkent'te bir görüşme gerçekleştirildi. Görüşmede, Özbekistan ile Arnavutluk arasındaki ticaret, sanayi, tarım, yeşil enerji, turizm, eğitim ve kültür alanlarında iş birliğinin geliştirilmesi ve ortak projelerin hayata geçirilmesi konuları ele alındı. Ayrıca uluslararası ve bölgesel meseleler ile uluslararası kuruluşlarda karşılıklı desteğin güçlendirilmesi konusunda görüş alışverişinde bulunuldu.

Özbekistan ve ABD'li Şirketlerle Stratejik Yatırım Anlaşmaları

16 Haziran'da Mirziyoyev, Taşkent Uluslararası Yatırım Forumu kapsamında ABD'nin önde gelen şirketlerinin temsilcileriyle bir araya geldi. Görüşmede kritik mineraller, enerji, finans, yapay zeka ve dijital teknolojiler başta olmak üzere stratejik sektörlerde yürütülecek yatırım projeleri değerlendirilerek ABD'li şirketlerle çeşitli iş birliği anlaşmaları imzalandı.

Özbekistan'da 5. Taşkent Uluslararası Yatırım Forumu Düzenlendi

17-18 Haziran tarihleri arasında Özbekistan'da 5. Taşkent Uluslararası Yatırım Forumu düzenlendi. Foruma 100'den fazla ülkeden üst düzey temsilciler ve yatırımcılar katıldı. Forumun açılış konuşmasında Mirziyoyev, yatırımcı haklarını güçlendirmek amacıyla Taşkent Uluslararası Finans Merkezinin kurulacağını ve yatırımcılara 50 yıllık vergi avantajı sağlanacağını açıkladı. Ayrıca yeni Taşkent girişimi, ulaştırma koridorları ve büyük altyapı projeleri gibi Özbekistan'ın yatırım ve reform vizyonu uluslararası kamuoyuna tanıtıldı. Forumun önemli sonuçlarından biri olarak çevre alanında 78 milyon dolar değerinde tehlikeli atık ve geri dönüşüm projesine yönelik uluslararası bir anlaşma imzalandı. Forum, Özbekistan'ın yabancı yatırım çekme ve uluslararası ekonomik ortaklıklarını güçlendirme hedeflerini destekleyen önemli bir platform oldu.

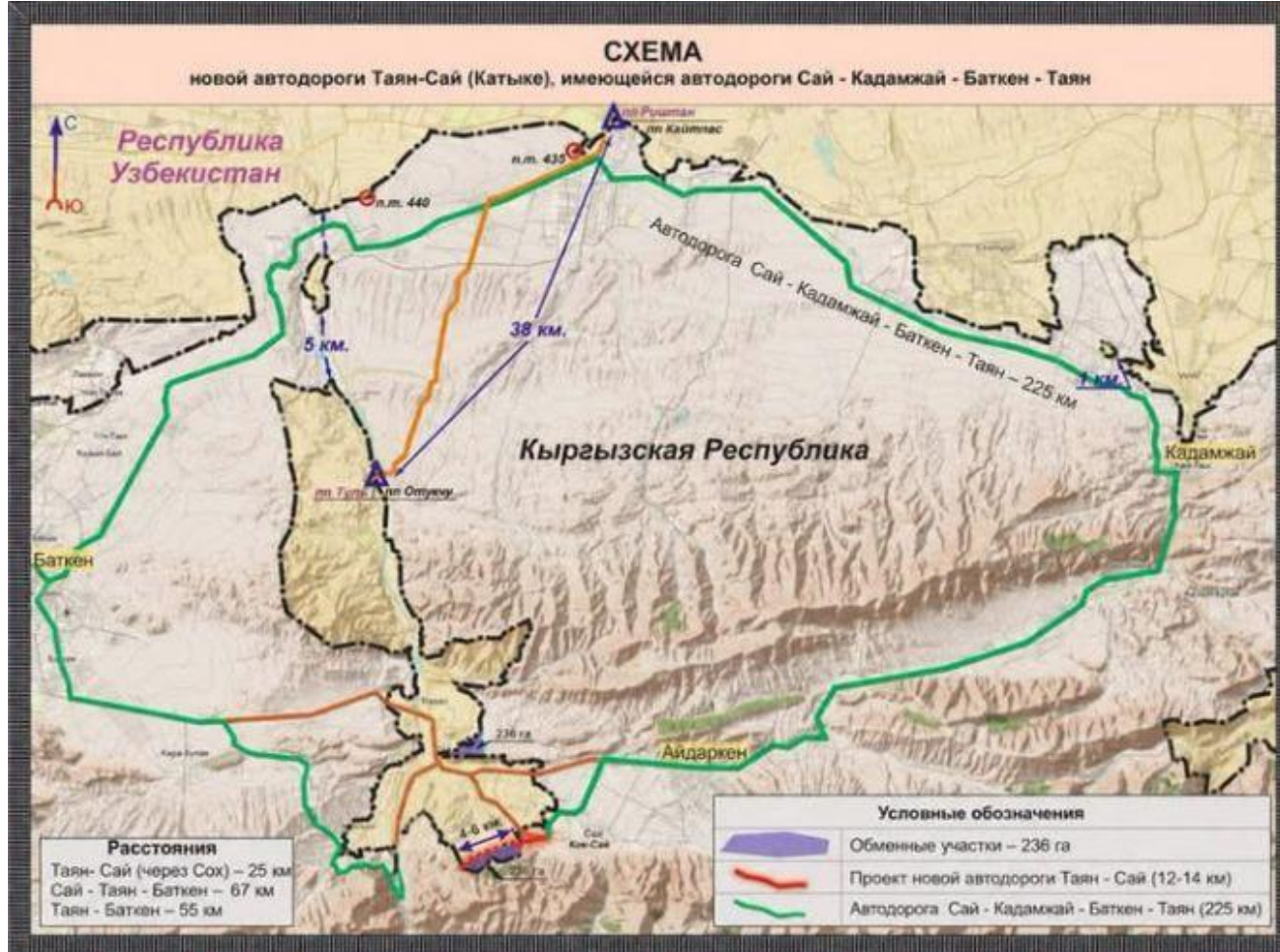

Saida Mirziyoyeva, Kazakistan Cumhurbaşkanı ile Bir Görüşme Gerçekleştirdi

Özbekistan Cumhurbaşkanlığı İdaresi Başkanı Saida Mirziyoyeva 21 Haziran'da Kazakistan'ı ziyaret ederek Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev ile bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede Mirziyoyeva, Kazakistan'ın Özbekistan için yalnızca bir komşu değil, aynı zamanda yakın bir dost, güvenilir stratejik bir ortak ve müttefik olduğunu vurguladı. Ayrıca Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in selamlarını da iletti ve iki ülke arasındaki kardeşlik bağlarını güçlendirme iradesini ifade etti.

Mirziyoyeva, Ziyaret kapsamında Astana Uluslararası Finans Merkezini de ziyaret etti ve Merkezin faaliyetlerini inceleyerek finansal altyapı geliştirme ve yatırım çekme deneyimi hakkında bilgi edindi. Bu bağlamda Taşkent'te planlanan uluslararası finans merkezi için Kazakistan tecrübesinin önemine dikkat çekildi ve bu tür karşılıklı deneyim paylaşımının Orta Asya genelinde yatırım akışını artıracığı belirtildi.

Özbekistan ve Kırgızistan Sınır Bölgelerini Karşılıklı Olarak Değiştiriyor

21 Haziran tarihinde yayınlanan habere göre, Özbekistan ile Kırgızistan, sınır belirleme süreci kapsamında bazı bölgelerde karşılıklı arazi değişimine gitti. Yapılan anlaşma çerçevesinde, Özbekistan'a bağlı olan Çungara ve Taş-Tobo köyleri Kırgızistan'a devredildi; söz konusu köylerde çoğunluğu etnik Kırgızlardan oluşan yaklaşık 2.500 kişinin yaşadığı bildirildi. Buna karşılık Kırgızistan da sınır hattında eşdeğer büyüklükte bazı arazileri Özbekistan'a bırakacak, ancak bu alanların nerede olduğu açıklanmadı.

Ayrıca Say ve Tayan köyleri arasında yeni bir karayolu inşası için 236 hektarlık alanın karşılıklı değişimi gerçekleştirildi. Bu yolun tamamlanmasıyla birlikte Batken bölgesi nüfusu için Aidarken ile Batken arasındaki ulaşım mesafesinin yaklaşık 225 kilometreden 55 kilometreye düşerek ulaşım kolaylığı sağlanacağı bekleniyor.

Mirziyoyev, Dünya Bankası Başkan Yardımcısı ile Görüştü

29 Haziran'da Mirziyoyev, Avrupa ve Orta Asya'dan sorumlu Dünya Bankası Başkan Yardımcısı Antonella Bassani başkanlığındaki heyeti kabul etti.

Görüşmede, taraflar Özbekistan'daki yapısal reformlar kapsamında Dünya Bankası Grubu ile stratejik iş birliğinin daha da genişletilmesini ele alarak son yıllarda iş birliğinin benzeri görülmemiş bir seviyeye ulaştığı, 15 milyar doları aşan proje portföyü, Taşkent'teki bölgesel ofis ve yeni finansman mekanizmalarıyla birlikte uzun vadeli yeni Ülke Programı hazırlıklarının desteklendiği vurgulandı.

Ayrıca KOBİ'lerin desteklenmesi, yoksullukla mücadele, devlet işletmelerinin özelleştirilmesi, yapay zeka entegrasyonu, su yönetimi, insan sermayesinin geliştirilmesi ve Özbekistan'ın uluslararası sıralamalarındaki konumunun güçlendirilmesi gibi alanlarda iş birliğinin artırılması üzerinde duruldu.

Türkmenistan Cumhuriyeti

Haziran Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

Türkmenistan ve UNDP Arasında 3 Haziran Tarihli Stratejik İş Birliği Anlaşmaları

Türkmenistan kurumları ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) arasında uzun vadeli ortaklığı güçlendirecek bir dizi stratejik belge imzalandı.

İmza töreninde; taraflar arasında eş finansman çerçeve anlaşmasının yanı sıra yargı sisteminin dijital dönüşümüne yönelik 2026 yılı çalışma planı ve eğitimde "Ulusal Beşerî Sermaye Stratejik Planlama Sistemi" kapsamındaki iki yıllık takvim üzerinde mutabakata varıldı.

Sağlık alanında ise Türkmenistan Sağlık ve İlaç Sanayi Bakanlığı ile UNDP arasında, Ulusal Tüberkülozla Mücadele Programının küresel fon desteğinden çıkışına yönelik revize edilmiş proje belgesi imzalandı.

Türkmenistan AB ve Orta Asya'nın Afganistan Konulu Toplantısına Katıldı

Almatı'da gerçekleştirilen Avrupa Birliği ve Orta Asya ülkeleri Afganistan Özel Temsilcileri toplantısına katılan Türkmenistan Dışişleri Bakan Yardımcısı Ahmet Gurbanov; ülkesinin barışçıl, istikrarlı ve ekonomik açıdan sürdürülebilir bir Afganistan'ı destekleme kararlılığını yineledi.

16 Haziran'da gerçekleşen toplantıda, Afganistan'daki mevcut durum ve sürdürülebilir kalkınma için uluslararası iş birliği olanakları ele alındı. Ayrıca insani yardımların ulaştırılması ve sosyo-ekonomik kalkınmanın desteklenmesinde Birleşmiş Milletler (BM) ile ihtisas kuruluşlarının üstlendiği kritik rol vurgulandı.

Afganistan'ın sürdürülebilir kalkınması ve bölgesel istikrarın güçlendirilmesi amacıyla; bölge ülkeleri, Avrupa Birliği (AB) ve uluslararası kuruluşlarla yürütülen yapıcı ortaklığın kararlılıkla sürdürüleceği teyit edildi.

Türkmenistan ile Malezya, Petrol ve Doğal Gaz Sektöründe Stratejik Anlaşmalar İmzaladı

19 Haziran tarihli habere göre, Malezya Başbakanı Enver İbrahim ile Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhamedov petrol ve doğal gaz sektöründe ikili ilişkileri güçlendirmeye yönelik bir görüşme gerçekleştirdi.

Görüşmelerde; Malezyalı PETRONAS şirketinin Hazar Denizi'ndeki varlığını artıracak Üretim Paylaşım Anlaşması, sismik araştırma ve veri paylaşımı sözleşmeleri imzalandı.

Yapılan anlaşmalar, Malezya ile Türkmenistan arasındaki enerji ortaklığını yeni bir boyuta taşıyarak Hazar Denizi'ndeki hidrokarbon kaynaklarının geliştirilmesinde stratejik bir dönemi başlatmaktadır.

Azerbaycan Tarafından Türkmenistan'a Petrol Tankeri Hediye Edildi

22 Haziran tarihli habere göre, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve Türkmenistan Cumhurbaşkanı Serdar Berdimuhamedov'un çevrim içi katılımıyla, Bakü Gemi İnşa Tersanesi'nde üretilen 'Dostluk' petrol tankerinin Türkmenistan'a hibe edilme töreni gerçekleştirildi.

141 metre uzunluğa ve 7.875 ton taşıma kapasitesine sahip olan tanker, iki ülke arasındaki dostane ilişkileri güçlendirmenin yanı sıra Azerbaycan'ın teknolojik ve büyük ölçekli gemi inşa sanayisindeki gelişimini gözler önüne serdi.

A man wearing a black beanie and a dark jacket is holding a baby. A young girl with dark hair, wearing an orange and white shirt, stands in front of him. They are positioned in front of a chain-link fence. In the background, a bicycle is visible on the left, and a small wooden structure is on the right. The overall scene suggests a border or a place of transit.

Türkiye İstatistik Kurulu(TÜİK) 2025 Verileri: Türkiye'ye Göçte Türkmenistan Vatandaşları Zirvede

24 Haziran tarihli habere göre, TÜİK'in yayımladığı 2025 yılı verilerinde Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu göçmenler arasında Türkmenistan vatandaşları %23,4'lük oranla ilk sırada yer aldı.

Toplam 301 bin 877 yabancı göçmenin neredeyse dörtte birini oluşturan Türkmenistanlılar; Azerbaycan, Özbekistan ve Afganistan gibi ülkeleri geride bırakarak en büyük grubu oluşturdu.

Veriler, Türkmenistan vatandaşlarının Türkiye'ye geliş eğiliminin zirvede olduğunu, ülkeden ayrılma oranlarının ise diğer yabancı gruplara kıyasla oldukça düşük seyrettiğini gösteriyor.

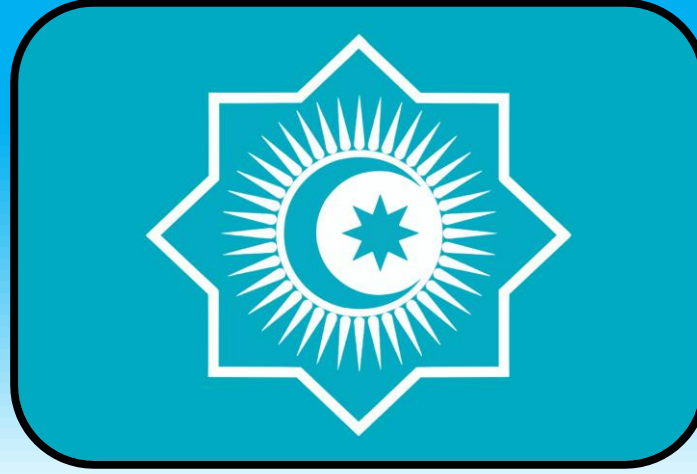
Türkmenistan ile Türkiye Arasında Ekonomik İş Birliği

26-27 Haziran 2026 tarihlerinde, Türkmenistan Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Mergen Gurdov liderliğindeki heyet, ekonomik iş birliğini artırmak amacıyla Türkiye'ye ziyaret gerçekleştirdi.

Ziyaret kapsamında Türk Devletleri Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği (TOOB) Genel Sekreteri Adem Kula ve TOBB Birinci Başkan Yardımcısı Ali Kopuz ile kritik görüşmeler yapıldı. Toplantılarda, Türkmenistan iş dünyasının Türk Devletleri genelindeki lojistik, sanayi ve sürdürülebilir üretim projelerine aktif katılımı ile iki ülke odaları arasındaki bağların güçlendirilmesi masaya yatırıldı.

Görüşmelerin sonunda taraflar, Türkiye ve Türkmenistan arasındaki ikili ticaret hacmini artırma, yeni ortak yatırım ve sanayi projelerini hayata geçirme konusunda karşılıklı kararlılıklarını teyit etti.

Türk Devletleri Teşkilatı

Haziran Ayı Gündemi

Sakarya Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
(TÜRKMER)

TDT Merkez Bankaları Konseyi Heyet Başkanları, Azerbaycan Cumhuriyeti Başbakanı ile Görüştü

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üye devletleri Merkez (Ulusal) Bankalar Konseyi İkinci Toplantısı'na katılan heyet başkanları, 4 Haziran'da Bakü'de Azerbaycan Cumhuriyeti Başbakanı Ali Asadov ile görüşme yaptılar.

Asadov, TDT bünyesindeki çok taraflı iş birliğine vurgu yaparak, üye devletlerin merkez bankaları arasındaki kurumsal etkileşimin; finansal sınamalarla mücadele ve makroekonomik dayanıklılığın artırılması açısından kritik olduğunu belirtti.

Görüşmede; finans, para politikaları ve bankacılık alanındaki eşgüdümün derinleştirilmesinin; bölgesel istikrar, sürdürülebilir kalkınma ve ortak refahın teşviki bakımından stratejik önemi üzerinde mutabık kalındı.

TDT Haziran Ayı Toplantıları

TDT Genel Sekreteri Kubanıçbek   m  raliyev'in 8 Haziran'da katıldığı Türkistan'da düzenlenen TDT Eēitim Bakanları 9. Toplantısı'nda, eēitim alanındaki entegrasyonun derinleştirilmesi amacıyla kurumsal ve finansal adımlar ele alındı.   ye sayısı 170'e ulaşan Türk   niversiteler Birliēi (T  RK  N  B) ve Orhun Deēiřim Programı'nın istikrarlı büyümesi vurgulandı. Sürecin s  rd  r  lebilirliēini saēlamak adına bir Daim   Sekretarya ile özel bir fon kurulması önerildi.

13 Haziran'da şuşa'da düzenlenen TDT Rekabet Forumu ve Rekabet Kurumları Başkanlarının 3. Toplantısı'nda, Türk Dünyası'ndaki ekonomik entegrasyon ve rekabet politikalarının uyumlaştırılması süreçleri ele alındı. Söz konusu sürecin sonunda Ortak Bildiri imzalandı.

15 Haziran'da Budapeşte'de gerçekleştirilen TDT Vergi   dareleri Başkanları 1. Toplantısı'nda, mali süreçlerin modernizasyonu ve ekonomik iş birliēinin kurumsallaşması ele alındı. Toplantıda, vergi idarelerinde yapay zekâ entegrasyonu ve dijital dönüşüm temaları ön plana   ıktı. Avrupa Birliēi (AB) ile mali iş birliēinin geliştirilmesi,   ye ülkeler arasında teknik bilgi aktarımı ve vergi idarelerinde kurumsal kapasitenin artırılması stratejik hedefler olarak kaydedildi.

TDT Genel Sekreter Yardımcısı CICA Sekretaryasının Yuvarlak Masa Toplantısına Katıldı

17 Haziran'da Astana'da, Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı (CICA) Sekretaryasının 20. kuruluş yıl dönümü vesilesiyle yuvarlak masa toplantısı düzenlendi. Toplantıya katılan TDT Genel Sekreter Yardımcısı Ömer Kocaman, Ömüraliyev'in tebriklerini ileterek uluslararası kuruluşlar arasında koordinasyonun artırılması ve proje bazlı pratik iş birliklerinin teşvik edilmesi gerektiğini vurguladı.

CICA ile TDT arasındaki artan ilişkilere dikkat çeken Kocaman; iki kurumun ulaştırma bağlantıları, dijital dönüşüm, yeşil ekonomi ve iyi uygulamaların paylaşımı gibi stratejik alanlarda birbirini tamamlayabileceğini belirtti.

TDT Aksakallar Konseyinin 19. Toplantısı Almatı'da Gerçekleştirildi

22 Haziran'da Almatı'da gerçekleştirilen TDT Aksakallar Konseyi 19. Toplantısı'nda, Kasım 2025 Bakü Zirvesi kararlarının uygulama süreçleri ile Gebele ve Türkistan zirvelerinde liderlerin ortaya koyduğu stratejik girişimler değerlendirildi.

Toplantıda özellikle Ortak Türk Alfabesi, Türk Dünyası Büyük Dil Modeli ve Ortak Türk Tarihi gibi kimlik inşası ve teknolojik entegrasyona yönelik kritik projeler ele alındı.

Ömüraliyev'in teşkilatın güncel eylem planı hakkında konseyi bilgilendirdiği oturumda aksakallar; üye devletlerin siyasi iradesiyle TDT'nin uluslararası görünürlüğünün ve çok boyutlu kurumsal kapasitesinin her alanda güçlenmeye devam ettiğini vurgulandı.

Tdt Genel Sekreteri, Bakü'de Türk Dünyası Haftası Kapsamında Düzenlenen Uluslararası Kongrenin Açılış Törenine Hitap Etti

29 Haziran'da Bakü'de, Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in himayesinde "Birinci Türkoloji Kongresi: Bilimsel ve Kültürel Mirasın Yüz Yılı" başlıklı uluslararası kongre düzenlendi. Ömürəliyev, açılış konuşmasında 1926 Bakü Kongresi'nin yüzyıllık kültürel ve birlik vizyonunun, bugün TDT'nin kurumsal faaliyetlerine temel teşkil ettiğini vurguladı.

Liderlerin güçlü siyasi iradesiyle pekişen mevcut dönemi "Türk Dünyasının Altın Çağı'nın başlangıcı" olarak nitelendiren Genel Sekreter; bu yüzüncü yıl anma etkinliklerinin Bakü'nün yanı sıra Taşkent, Semerkant ve Paris'teki UNESCO Genel Merkezi gibi uluslararası platformlara taşınarak küresel bir diplomasi faaliyetine dönüştüğünü belirtti.

Sakarya Üniversitesi

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi

Ülke Araştırmacıları

Azerbaycan

**Gülsüm
Sena Koca
&
Sıla Mutaf**

Kazakistan

**Aşlı Nur
Halil**

Kırgızistan

**Erdem
Yılmaz**

KKTC

**Emir
Karakoç**

Macaristan

**Muhammed
Çağrı
Turhan**

Özbekistan

**Gizem Özen
&
Nurmuhammed
Rustemov**

Türkmenistan

**Merve
Albayrak
&
Merve
Boyun**

TDT

**Zişan
Demirkan
&
Hatice
Çoban**

Yararlanılan Kaynaklar:

- 525.az
- avim.ogr.tr
- edition.cnn.com
- hungarytoday.Hu
- miniszterelnok.Hu
- tr.euronews.com
- trthaber.com
- turkkon.org
- <https://24.kg/kyrgyzcha/>
- <https://24.kz/kz/zha-aly-tar>
- <https://egemen.kz/>
- <https://kg.akipress.org/>
- <https://haberkibris.com/>
- <https://en.apa.az/>
- <https://qazinform.com/>
- <https://kun.uz/>
- <https://www.iqair.com/>
- <https://atlatszo.hu/>
- <https://www.reutersconnect.com/>
- <https://turkmenportal.com>
- <https://tr.wikipedia.org/>
- <https://www.aa.com.tr/tr>
- <https://www.azattyk.org/news>
- <https://www.bbc.com/kyrgyz>
- <https://www.election.gov.kz/>
- <https://www.kibrispostasi.com/>
- <https://www.kibrisgazetesi.com/>
- <https://www.trtavaz.com.tr/canli-izle>
- <https://qha.com.tr/>
- <https://xabardor.uz/uz/>
- <https://tmrl.gov.tm/tk/news>
- <https://www.sondakika.com>
- <https://www.milatgazetesi.com/>
- <https://tr.kabar.kg/>
- <https://abouthungary.hu/>
- <https://timesca.com/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.

Yararlanılan Kaynaklar:

- <https://balkaninsight.com/>
- <https://www.kazakistan.kz>
- <https://www.uzdaily.uz/ru>
- <https://www.yeniduzen.com>
- <https://www.ombudsman.gov.tr/>
- <https://www.kktcb.org/tr>
- <https://www.sozcu.com.tr/>
- <https://www.mfa.gov.tr/>
- <https://www.mynet.com/>
- <https://www.trthaber.com/>
- [https://www.atavatan-turkmenistan.](https://www.atavatan-turkmenistan)
- <https://tdh.gov.tm/tk>
- <https://www.azathabar.com/z/2246>
- <https://www.trt.net.tr/turkmen/dunya>
- <https://www.voaturkce.com/>
- <https://www.azattyk.org/>
- <https://www.eunews.it/>
- <https://www.hungarianconservative.com/>
- www.balcanicaucaso.org
- <https://www.turkmenhabar.com/>
- <https://jeyhun.news/>
- <https://www.mfa.gov.tm/tk/news>
- <https://caa.gov.tm/>
- <https://turkmenistan.gov.tm/tk>
- <https://www.sondakika.com/>
- <https://www.turkmenturkbank.com>
- <https://orient.tm/tm>
- <https://business.com.tm/tr/>
- <https://www.ntv.com.tr/>
- <https://www.washingtonpost.com/>
- <https://turkmentv.gov.tm/>
- <https://business.com.tm/>
- <https://metbugat.gov.tm/>
- <https://www.tv7israelnews.com/>
- <https://apnews.com/>
- <https://www.europarl.europa.eu/>
- <https://www.rferl.org/>

Görseller, belirtilen kaynaklardan alınmıştır.